

VÄXTBASERAT SVERIGE

Nyhetsbrev juli 2022

Årets Almedalsvecka lämnar oss med blandade känslor. Veckan inleddes med två väldigt lyckade seminarier som Växtbaserat Sverige arrangerade. Totalt fick omkring 100 personer möjlighet att smaka på växtbaserade produkter samtidigt som vi diskuterade food-tech och hur en övergång till mer växtbaserade livsmedel kan bidra till att stärka försörjningstryggheten. Tyvärr avslutades veckan med det fruktansvärda knivdådet på Donners plats som berör oss alla, inte minst som medmänniskor, men också då det är ett angrepp mot demokratin och det öppna samhället.

Den ökade osäkerheten kring livsmedelsförsörjningen, framförallt till följd av Rysslands invasion av Ukraina, präglade många seminarier under veckan. Framförallt på grund av att kriget och Sveriges ansökan om Nato-medlemskap ställer ökade krav på vår förmåga att säkra uthålligheten i den nationella försörjningen av bl.a. livsmedel, vatten och energi. Många energiseminarier berörde detta, liksom flera livsmedelsseminarier. I flera av dem framhölls vikten av svensk produktion för att öka försörjningstryggheten.

Under Växtbaserat Sveriges seminarium betonade landsbygdsministerns statssekreterare Oskar Magnusson att Sveriges livsmedelsberedskap behöver stärkas eftersom vi har avvecklat beredskapslagren, och att vi har ett grundligt arbete framför oss för att skapa en god beredskap. Livsmedelsföretagen och LRF lyfte fram sitt gemensamma förslag om att uppdatera den nationella livsmedelsstrategin för att stärka producenternas konkurrenskraft och öka livsmedelssektorns motståndskraft.

Utöver de seminarier som Växtbaserat Sverige arrangerade så representerade Per Frank och Cecilia McAleavey styrelsen i enskilda möten och seminarier arrangerade av andra aktörer för att sprida kunskap om organisationen och våra ståndpunkter.

Fortsatt hög inflation på livsmedel

Priserna på livsmedel har fortsatt att öka också under juni. Enligt sajten Matpriskollen har en tredje prishöjningsvåg precis inletts och där priset på vissa varor ökat med uppåt 30%. Orsakerna bakom prisökningarna är ökade kostnader i primärproduktionen och förädlingsledet på bl.a. insatsvaror, energi och bränsle, vilket beror både på kriget i Ukraina och torka i Indien och Sydamerika. Detta gör att frågor om livsmedelsförsörjningen kommer att ligga kvar högt på den politiska dagordningen inför riksdagsvalet i september.

Återrapportering från Växtbaserat Sveriges seminarier

Så blir växtbaserade livsmedel och food tech strategiskt viktiga innovations- och exportområden

Seminarieret fokuserade bland annat på vad som krävs för att livsmedelsföretag ska kunna fortsätta den snabba utvecklingen av nya innovativa livsmedel och vilka insatser och reformer som behövs för att Sverige ska bli världsledande inom food-tech och utveckling av mer växtbaserad mat och dryck. En röd tråd genom hela samtalet var hur ett förstärkt samarbete mellan aktörer i olika delar av livsmedelskedjan är avgörande för att accelerera och fortsätta utvecklingen av innovativa livsmedel. Med tanke på den innovationstradition vi har i Sverige så finns goda möjligheter att Sverige blir en ledande aktör inom detta område också. Medverkade i samtalet gjorde Cecilia McAlevaey, Oatly, representant Växtbaserat Sverige, Marie Gidlund, verksamhetsledare, Sweden Food Arena, Maria Smith, generalsekreterare, Axfoundation, Malin Larsson, riksdagsledamot, (S) och Lars Friberg, klimatstrateg, Vinnova.

Under seminariet betonades vikten av innovativ näring, att omsätta kunskap till värde och hur företagen måste vara med i det arbetet. Det behövs samarbete, initiativ och innovationssystem som når ut i hela landet samt nya handlingsplaner som är "actionorienterade". I Axfoundations projekt "Framtidens mat", arbetar de tillsammans med akademien och aktörer inom hela livsmedelskedjan för att finna lösningar för hållbara livsmedelssystem. Vinnovas innovationsprogram är ett exempel på en ny satsning för mobilisering av framtidens matsystem. Växtbaserade livsmedel börjar få en alltmer tydlig plats i Vinnovas arbete, också internt hos myndigheten där man övergått till att erbjuda t.ex. havredryck istället för mjölk till personalkaffet. Konsumenterna kommer ha en viktig roll i omställningen så det är viktigt att de nya produkter som tas fram smakar gott och är lättillgängliga så att konsumenterna hittar dem. För att Sverige ska vara ett land ledande inom food-tech krävs det satsningar på forskning och innovation, detta omfattar både framtidens mat och framtidens jobb.

Om krisen kommer – därför är växtbaserade livsmedel en central del av ett motståndskraftigt jordbruk

Seminariet uppmärksammade och satte fokus på hur en ökad produktion och konsumtion av växtbaserad mat och dryck kan öka försörjningstryggheten på livsmedelsområdet. Till exempel lyftes frågan om hur vi kan underlätta för lantbrukarna att ställa om produktionen och vad som kan göras för att öka produktionen. och hur vi kan gå vidare för att ta tillvara på en ökad livsmedelstrygghet stod på agendan. Vikten av att bygga en bättre robusthet i livsmedelskedjan och hur det görs rent konkret diskuterades. Olika former av ökat samarbete för att stärka produktionen lyftes. Tre nyckelord är logistik, lagringsmöjligheter och lönsamhet.

Medverkade gjorde Oskar Magnusson, statssekreterare hos landsbygdsminister Anna-Caren Säterberg, Alexandra Anstrell, riksdagsledamot, (M), Ingrid Petersson, särskild utredare "En ny livsmedelsberedskap" och Generaldirektör, Formas Andreas Nypelius, ordförande LRF Gotland och ordförande i Växtodlingsbranschrådet och Per Frank, Växtbaserat Sverige.

Under seminariet betonades vikten av en tydlig inriktning för att bygga Sverige starkare över tid, för att både hantera kriser och ett förhöjt krisläge. Vikten av att bygga en bättre robusthet var i fokus och samtliga panellister höll med om att en robusthet i livsmedelskedjan är avgörande. Genom att arbeta tillsammans och skapa bättre förutsättningar för både produktion, logistik och lagring kan vi stärka upp. En av slutsatserna i SLU:s och MSB:s rapport är att det växtbaserade segmentet är en viktig faktor när det kommer till att äta mer resurseffektivt. De olika komponenterna går ihop: främja hälsa, miljö, tillväxt och krisberedskap – och växtbaserade livsmedel spelar där en viktig roll. Under seminariet framfördes även vikten av betalningsvilja och lönsamhet för produktionen och för att jordbrukare ska kunna odla mer grödor för humankonsumtion. Det finns ett akut behov att hantera klimatkrisen för att sedan kunna hantera dessa frågor. Det pågår en diskussion där allt fler inser värdet av att köpa och konsumera svenska livsmedel, samtidigt som det finns ett behov av att vara med och bidra till en ökad framtidstro.

På gång

Under juli kommer kansliet att färdigställa och skicka in Växtbaserat Sveriges svar i de två pågående EU-samråden. Det gäller förslaget om ramar för ett hållbart livsmedelssystem och översynen av EU:s skolmjölkstöd.

Kommande remisser och samråd

- Agricultural Promotion, lagförslag för översynen av Agricultural Promotion skulle kommit till slutet av juni 2022 men är försenad.
- Common Organisation of Market Regulation, lagförslag gällande EU Marketing Standards förväntat till Q2 2022, kommissionen har indikerat möjlig försening.
- EU Framework for Sustainable Food Systems, Sista svarsdag är den 21 juli, 2022. Kommissionens förslag till ramförordning är att vänta under Q4 2023.
- Review of the EU school fruit, vegetables and milk scheme - EU aid: Sista svarsdag är den 28 juli, 2022. Kansliet önskar ev. input från medlemmar senast den 13 juli.
- EU-kommissionen kommer att publicera lagstiftningsförslag om översynen av FIC och näringsprofiler under Q4 2022.

